Karosszék - létrává alakítható könyvtári szék

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	11334
Alkotó:	Chippendale, Thomas (1718 - 1779) / modorában
Készítés ideje:	18. SZÁZAD 2. FELE
Készítés helye:	Anglia (Nagy-Britannia)
Anyag:	bársony; mahagóni
Technika:	kárpitozott
Méretek:	magasság: 112 cm szélesség: 69 cm mélység: 46 cm

Thomas Chippendale (1718–1779) a 18. század egyik legjelentősebb és legnagyobb hatású angol bútortervezője volt. Noha pályafutásának közel négy évtizede alatt számos divatos bútorstílusban alkotott, a későbbiekben az ő családneve is önálló stílusfogalommá vált. Első alkalommal 1754-ben jelent meg *The Gentleman and Cabinet-Maker's Director* (ld. itt) című bútorterveket tartalmazó mintakönyve, amely széles körben népszerű volt. 1762-ig még további két kiadást ért meg, és számos asztalosmester számára szolgált inspirációs forrásként. Mintalapjai között egyaránt megtalálhatóak a francia rokokó ízlést követő, a kínai modorban készült, vagy a jellegzetesen angol gotizáló stílust képviselő tervek. Műve – amely egyszerre szolgált kalauzként az igényes megrendelők és a bútorokat kivitelező asztalosok számára – a korszakban használatos valamennyi bútortípust bemutatta, olykor többféle variációban is. Chippendale nem látta el jelzéssel a munkáit, de modelljeit kisebb módosításokkal sokan és egyenletesen magas színvonalon másolták – még a 19. század folyamán is. A „Chippendale-bútor" elnevezés ezért elsősorban a stílust és nem a szerzőséget jelöli.

Az itt bemutatott karosszéket a múzeum 1915-ben vásárolta S. I. Atkins londoni műkereskedőtől. Bár teljes egészében nem feleltethető meg pontosan egyik ismert Chippendale-rajznak sem, számos részletében az ő mintáit követi. Rendkívül igényes kivitelű, nem csupán a borítása, hanem a szék egész szerkezete mahagóniból készült. Gótikus mérműveket idéző áttört faragású háttámláját három, váltakozó szálirányú rétegből ragasztották össze, hogy jobban bírja a rá nehezedő terhelést. Bal oldali kartámlája leemelhető, ülése felhajtva kis könyvtári létrává alakítható, amelyről a könyvszekrényhez közelebb tolva a magasabb polcok is elérhetőek. Az efféle többfunkciós bútorok Angliában igen kedveltek voltak, ám elkészítésük precíz munkát és nagy mesterségbeli tudást igényelt. A karosszék egyszerre tanúskodik a kényelmet és a visszafogott luxust kedvelő polgári jólétről és a 18. századi Anglia kézműves hagyományainak kiemelkedő színvonaláról.

Irodalom

- katalógust írta: Batári Ferenc, Békési Éva, Varga Vera, Lichner Magdolna: *Brit iparművészet az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeiben a 17. századtól a 20. század elejéig*. Múzsák Közművelődési Kiadó, Budapest, 1988. - Nr. 7.
- Cescinsky Herbert: *English Furniture of the Eighteenth Century*. London, 1911. - p. 233.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum